

TALOUSARVIOALOITE 724/2005 vp

Määrärahan osoittaminen kuntien kalleusluokitusjärjestelmästä luopumisesta aiheutuviin kansaneläkelain mukaisiin kustannuksiin

Eduskunnalle

Kuntien yleisestä kalleusluokituksesta annetun lain mukaan kunnat jaetaan kahteen kalleusluokkaan. Ensimmäiseen eli kalliimpaan kalleusluokkaan kuuluu 62 kuntaa, muut kunnat kuuluvat toiseen kalleusluokkaan. Kuntien kalleusluokituksesta säädettiin ensimmäisen kerran vuonna 1966, nykyinen laki on voimassa vuoden 2005 loppuun.

Kalleusluokitusjärjestelmän mukaan eräät sosiaalietuudet ovat ensimmäiseen kalleusluokkaan kuuluvissa kunnissa suuremmat kuin toiseen kalleusluokkaan kuuluvissa kunnissa. Sosiaaliturvaetuuksista kalleusluokituksen piirissä ovat kansaneläkkeet, lesken perhe-eläke, ylimääräinen rintamalisä, maahanmuuttajien erityistuki, sotilasvammakorvaukset ja sotilasavustukset, toimeentulotuen perusosa sekä eräät maatalousyrittäjien luopumistuet.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta katsoi hallituksen esityksestä antamassaan lausunnossa, että eduskunnan on aiheellista esityksen käsittelyn yhteydessä hyväksyä lausuma kalleusluokitusjärjestelmästä luopumisesta ja vaatia siinä kalleusluokituksen soveltamista tarkoittavien erityislakien säännösten pikaista kumoamista. Valiokunta viittasi myös siihen, että kalleusluokitukseen sidotuissa sosiaaliturvaetuuksissa on kysymys perustuslain 19 §:n 2 momentissa tarkoitetusta perustoimeentulon turvasta ja että kalleusluokitukseen liittyvät yhdenvertaisuuden

kannalta ongelmalliset seikat saattavat tästäkin syystä muodostua merkittäviksi perustuslain 106 §:n näkökulmasta.

Eduskunta hyväksyi lain jatkamisen vain vuoden 2005 loppuun. Samalla eduskunta hyväksyi lausuman, jonka mukaan eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että yleisestä kalleusluokitusjärjestelmästä luovutaan viimeistään vuoden 2005 loppuun mennessä sekä että viimeistään vuoden 2005 loppuun mennessä kumotaan kalleusluokituksen soveltamista tarkoittavien erityislakien säännökset.

Kalleusluokituksesta luopuminen ja kansaneläkkeiden nostaminen ensimmäisen kalleusluokituksen mukaisiksi merkitsisi etuusmenoissa lähes 120 miljoonan euron määrärahalisäystä. Koska suurin osa kansaneläkkeen saajista asuu nyt toiseen kalleusluokkaan kuuluvissa kunnissa, heidän kansaneläkkeensä nousee enimmillään noin 20 euroa kuukaudessa. Muissa kalleusluokitusjärjestelmän piirissä olevissa sosiaalietuuksissa vaikutus on hieman pienempi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2006 talousarvioon momentille 33.19.60 lisäyksenä 120 000 000 euroa kuntien kalleusluokitusjärjestelmästä luopumisesta aiheutuviin kansaneläkelain mukaisiin menoihin.

TAA 724/2005 vp — Heli Paasio /sd ym.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2005

Heli Paasio /sd
Virpa Puisto /sd
Matti Kangas /vas
Veijo Puhjo /vas
Tapani Tölli /kesk
Esko Kurvinen /kok
Pekka Vilkuna /kesk
Lasse Hautala /kesk
Kari Kärkkäinen /kd
Lauri Kähkönen /sd
Tuula Väätäinen /sd
Nils-Anders Granvik /r
Ahti Vielma /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Juha Rehula /kesk
Marjukka Karttunen /kok
Leena Harkimo /kok
Timo Soini /ps
Anne Huotari /vas
Maija Perho /kok
Antti Rantakangas /kesk
Annika Lapintie /vas
Matti Kauppila /vas
Toimi Kankaanniemi /kd
Tuija Nurmi /kok
Jouko Skinnari /sd

Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Valto Koski /sd
Pekka Nousiainen /kesk
Jouko Laxell /kok
Minna Lintonen /sd
Jyri Häkämies /kok
Bjarne Kallis /kd
Kalevi Lamminen /kok
Olli Nepponen /kok
Pekka Kuosmanen /kok
Seppo Lahtela /kesk
Matti Saarinen /sd
Ilkka Kanerva /kok
Sari Essayah /kd
Marjaana Koskinen /sd
Janina Andersson /vihr
Mika Lintilä /kesk
Harry Wallin /sd
Jutta Urpilainen /sd
Pertti Salovaara /kesk
Mikko Immonen /vas
Tero Rönni /sd
Anneli Kiljunen /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Pertti Hemmilä /kok